

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

Комітет з питань науки і освіти

01008, м. Київ-8, вул. М. Грушевського, 5, тел.: 255-31-55, факс: 255-33-04, e-mail: kno@rada.gov.ua

№ 04-23/10-314

" 26 " лютого 2016 р.

**Прем'єр-міністру України
ЯЦЕНЮКУ А.П.**

Шановний Арсенію Петровичу!

Комітет з питань науки і освіти на засіданні 17 лютого 2016 року заслухав питання «Про фінансове забезпечення сфери науки і освіти у 2016 році: проблеми та шляхи покращення».

Комітет зазначає, що з Державного бюджету України на 2016 рік видатки на фінансування вітчизняної науки становлять 0,16% ВВП або 3676743,4 тис. грн., тоді як у 2014 році ці видатки становили 0,28% ВВП. Отже, відбулося скорочення видатків на науку майже у два рази, що у 10 разів менше ніж то передбачено Законом України «Про наукову і науково-технічну діяльність». На сьогодні у доларовому еквіваленті зазначена сума коштів на науку в державі становить приблизно 141 413,2 тис. дол. США, що не перевищує видатки на наукову діяльність одного європейського університету.

Враховуючи складну економічну ситуацію в країні, Національна академія наук України та національні галузеві академії наук запропонували до проекту Державного бюджету на 2016 рік вкрай обмежені для виживання мінімальні потреби у розмірі 4 834 841,0 тис. грн. Однак ці пропозиції не були враховані. Державним бюджетом на 2016 рік академічна наука отримала всього 2697612,0 тис. грн., що становить 55% від визначених мінімальних потреб.

Комітет стурбований таким станом фінансового забезпечення наукової діяльності в Україні, який закладає руйнівні процеси в науці. Це загрожує не тільки національній безпеці, а й подальшому розвитку України, її сповзанню до рівня слаборозвинених держав світу.

На 1 січня 2016 року чисельність дослідників на душу населення в Україні стала найменшою у Європі. У 2016 році динаміка скорочення вчених та зайнятих у сфері досліджень посилиться.

Академії вимушені зменшувати кількість наукових установ, дослідні інститути вже працюють у скороченому режимі 3-4 дні, а то й два дні на тиждень. Співробітники наукових установ відправляються у відпустки за власний рахунок та працюють неповний робочий час. Скорочено прийом до

43/28

аспірантури та докторантури. І це при тому, що у 2015 році чисельність працівників Національної академії наук України вже зменшилась майже на 10%, звільнено 2830 чоловік, з яких 96 докторів наук та 511 кандидатів наук. У Національній аграрній академії наук України за останні п'ять років кількість наукових установ зменшилася на 30% (з 144 до 86), а чисельність працюючих на 42,4%. У Національній академії педагогічних наук України вже на початку 2016 року проведено скорочення 408 співробітників, зменшено прийом до аспірантури на 70% та докторантури на 95%.

Середньомісячна заробітна плата працівників НАН України у 2015 році становила 2729 гривень, що на 1803 грн. (або на 40%) менше, ніж середня заробітна плата по Україні за жовтень 2015 року. Середня заробітна плата працівників наукових установ Національної аграрної академії наук України у 2016 році становить 2454 грн., Національної академії мистецтв 2264 грн. Особливо несприятливим і критичним такий режим роботи є для молодих вчених, оскільки для них заробітна плата є єдиним джерелом існування.

Водночас, в Україні ще зберігаються такі наукомісткі галузі як авіа- та ракетобудування, суднобудування та атомна енергетика, турбобудування, оборонна промисловість, медицина та сільське господарство, які складають основу економіки України. Позбавлення цих галузей наукового супроводу, перш за все з боку академічної науки, ставить під загрозу національну безпеку держави та унеможливорює її інноваційний розвиток.

Розробки Національної академії наук України дозволили продовжити до 20 років термін експлуатації 4-х з 15 діючих енергоблоків АЕС та отримати економічний ефект близько 6 млрд. доларів США. Ці роботи можуть бути припинені, що спричинить значних збитків державі. НАН України має два діючих ядерних реактора, обслуговування та підтримка яких у безпечному стані вимагає бюджетного фінансування.

Комітет зазначає, що такий принизливий стан вітчизняної науки значною мірою спричинений недотриманням норм чинного законодавства у бюджетному процесі, перевищенням повноважень Міністерства фінансів України та його втручанням у повноваження Міністерства освіти і науки України, національних академії наук, у частині реалізації державної освітньої, наукової та науково-технічної політики, запровадженням у бюджетний процес норм, що не відповідають сучасним вимогам європейського законодавства.

Комітет занепокоєним станом вітчизняної науки і вважає, що збільшення видатків на фінансування науки слід здійснити за рахунок поповнення видаткової частини державного бюджету шляхом більш виваженої фіскальної політики (зокрема, митної та закриття офшорних зон, про що вже йшлося на засіданні Верховної Ради України), та раціонального перерозподілу видатків державного бюджету міністерств енергетики та вугільної промисловості, внутрішніх справ, юстиції, фінансів, або закриття необґрунтованих, наприклад, що спрямовуються на фінансування політичних партій тощо.

У зв'язку з зазначеним Комітет просить надати термінове доручення Міністерству фінансів України підготувати пропозиції до проекту закону України щодо внесення змін до Закону України «Про Державний бюджет України на 2016 рік» та передбачити збільшення видатків на фінансування вітчизняної науки на 1012 млн. 666,0 тис грн., а саме:

Національній академії наук України на 725 млн. 43,2 тис. грн.;

Національній академії аграрних наук України на 89 млн. 323,3 тис. грн.;

Національній академії медичних наук України на 81 млн. 375,5 тис. грн.;

Національній академії педагогічних наук України на 27 млн. 457,3 тис. грн.;

Національній академії правових наук України на суму 5 млн. 800, 0 тис. грн.;

Національній академії мистецтв України на суму 3 млн. 666, 7 тис. грн.;

Міністерству освіти і науки України на 100 млн. грн..

З повагою,

Голова Комітету

Лілія ГРИНЕВИЧ